

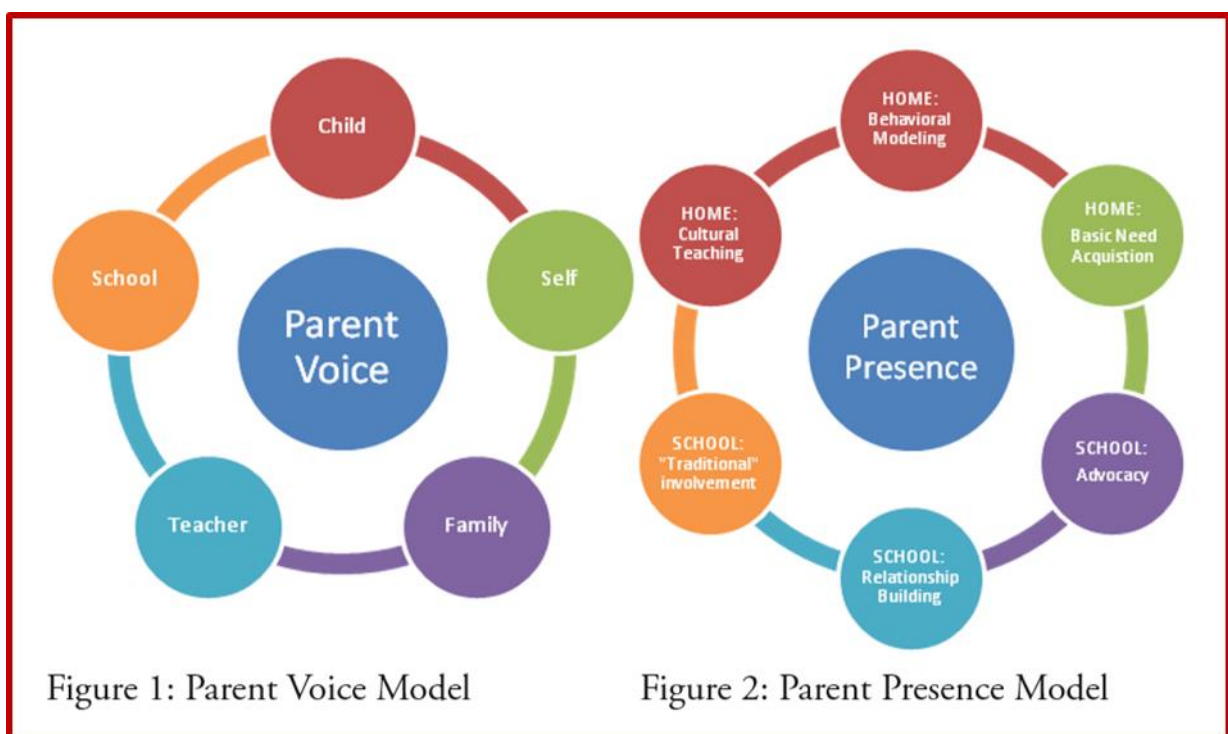
21 november 2019

Hoe kunnen leerkrachten met ouders samenwerken aan opvoeding? Dat is de hoofdvraag in het promotie-onderzoek van Mirjam Stroetinga.

Tijdens haar onderzoek komt ze allerlei waardevolle wetenschappelijke studies tegen, die de praktijk van samenwerken met ouders in het basisonderwijs niet bereiken. Jammer!

Om daar verandering in te brengen, pakt Mirjam Stroetinga in de komende maanden regelmatig zo'n interessant artikel bij de kop en geeft in een blog de onmisbare inhoud daarvan weer. De tips vanuit de literatuur worden steeds in verband gebracht met praktijkvoorbeelden.

Wil je de blog delen met collega's uit de basisschool? Graag!

Alternatieve modellen voor ouderbetrokkenheid van McKenna en Millen (2013, p.37)

Als we goed luisteren...

“Al vier keer heb ik deze moeder op gesprek gehad, maar het wil gewoon niet tot haar doordringen!” Op een basisschool geef ik een training *Samenwerken met ouders* en de frustratie is te voelen bij deze ervaren leerkracht, die haar casus inbrengt. Ze kampt met een moeder die maar niet wil inzien dat haar kind niet over zal kunnen straks. “Ik heb het moeder al vier keer uitgelegd. Het kán gewoon niet!” Een paar vragen verder begrijp ik, dat de leerkracht in elk oudergesprek opnieuw de achterblijvende prestaties van het kind aan de orde heeft gesteld. Steeds weer heeft ze de toetsresultaten aan moeder laten zien: overgang naar groep 4 is uitgesloten. Maar moeder wil er niet aan. Het Parent Voice model van McKenna en Millen schiet me te binnen.

Weg met 'ouderbetrokkenheid'

Op een onderwijsconferentie in New York over samenwerken met ouders sprak ik vorig jaar de Amerikaanse onderzoekster Maria McKenna. In 2013 deed zij met haar collega Jessica Millen onderzoek naar het denken over ouderbetrokkenheid. Ze ontwikkelden een nieuw denkkader, gooiden de term 'ouderbetrokkenheid' over boord. Ze wilden af van die term, die het zo verleidelijk maakt voor leerkrachten om naar de ouder te wijzen als het samenwerken mislukt. Ze hadden, door met vele ouders te praten, nieuwe begrippen gevonden, die het denken van leerkrachten over ouders in een andere richting konden bewegen. McKenna vertelde er vol passie over.

Ouderlijke stem en ouderlijke aanwezigheid

In een wetenschappelijke artikel werkten McKenna en Millen hun twee nieuwe begrippen uit. Parent voice, *de stem van de ouder*, verwijst naar het recht van ouders om te vertellen hoe zij tegen het dagelijks leven van hun kinderen aankijken én de kans die leraren ouders bieden om deze stem te laten horen. Ouders uiten hierbij hun wensen, dromen, doelen en hoop voor hun kinderen en gezin, maar ook hun frustraties of zorgen. Het tweede begrip, parent presence, *de aanwezigheid van de ouder*, verwijst naar de volle breedte van manieren waarop ouders betrokken zijn bij de ontwikkeling van hun kind én de erkenning van de leraar hiervan. Bij brede ouderlijke aanwezigheid valt te denken aan het zorgen voor voldoende rust voor het kind, de kans om met andere kinderen te spelen, zorgen voor humor en plezier, maar ook voor schone kleding, een aai over de bol of de traditionele ouderbetrokkenheid van een gesprekje over hoe het op school was of helpen met huiswerk. Vragen naar de hoop en zorg van ouders en naar de vele manieren waarop zij hun kind ondersteunen in het opgroeien, kan leerkrachten helpen hun blik te verbreden en het contact met ouders – en daarmee de samenwerking – te verstevigen.

De diepe wens om te vertellen over je kind

Het onderzoek van McKenna en Millen richtte zich op ouders in een achterstandswijk. Moeders werd gevraagd een brief te schrijven aan de toekomstige leerkracht van hun kind. Het verbaasde de beide onderzoeksters bijzonder hoe bereid deze ouders waren om naar de leerkracht open te zijn over hun kind, gezinssituatie en opvoeddilemma's. De moeders grepen de kans aan om met veel detail te beschrijven wie hun kind is, in welke situatie het opgroeit, wat ze voor het kind hopen, en waar ze bang voor zijn. In het artikel zijn gepassioneerde uitspraken van moeders te vinden, zoals: "Dit is mijn ding. Niemand hier op school kent mijn kind zo goed als ik!" En een andere moeder: "Denk nou niet dat mijn lage inkomen betekent dat ik niet slim ben of niet goed voor mijn kind kan zorgen. Ik voed mijn kinderen op zo goed als ik kan."

If we listen closely to parents...

Nog even terug naar de training, waarin de leerkracht moedeloos vertelt over de ouder die maar niet wil horen dat haar kind zal blijven zitten. Denkend aan McKenna en Millen, vraag ik de leraar naar de stem van de ouder: "Wat vertelde de moeder je, over waar ze bang voor is, of wat ze hoopt voor haar kind?" De zo ervaren leerkracht denkt na en ontdekt dat ze dit niet gevraagd heeft. We bespreken dat het wel eens heel zeer kan doen, als jouw kindje als enige niet mee mag naar de

volgende groep. Vragen naar de stem van de ouder helpt ons om weerstand in gesprekken te begrijpen. Of om met McKenna en Millen te spreken: *“If we listen closely to parents—their wishes and dreams, fears and concerns—we find that there are lessons and suggestions that emanate from a deep sense of caring.”*

Wil je meer lezen over de uitdagende denkmodellen van McKenna en Millen? Het wetenschappelijke, Engelstalige artikel staat vol met uitspraken van ouders en is daarom verrassend goed te lezen. Voor het volledige artikel klik [hier](#)

Literatuur

McKenna, M. K. & Millen, J. (2013). Look! Listen! Learn! Parent narratives and grounded theory models of parent voice, presence, and engagement in k-12 education. *School Community Journal* 23 (1): 9–48. Retrieved from: <http://www.adi.org/journal/2013ss/McKennaMillenSpring2013.pdf>.